

Richtlijn

Kleinschalig grondverzet in sterk verontreinigde grond

(Richtlijn Klein Grondverzet - RKG)

Versie 1
13-06-2017

De Richtlijn Kleinschalig Grondverzet (RKG) van de DCMR Milieudienst Rijnmond is van toepassing op kleinschalig grondverzet waarbij binnen een geval van een immobiele ernstige bodemverontreiniging minder dan 20 kubieke meter sterk verontreinigde grond wordt ontgraven, afgevoerd of weer teruggeplaatst. De richtlijn voorziet er in dat deze werkzaamheden uitgevoerd mogen worden zonder het doorlopen van de saneringsprocedure uit de Wet bodembescherming (zonder BUS-melding of saneringsplan). In plaats van het doorlopen van de saneringsprocedure kan worden volstaan met een melding aan de DCMR van het voornemen om werkzaamheden uit te voeren. De RKG geldt binnen het werkgebied van de DCMR, met uitzondering van de gemeente Schiedam.

Saneringsprocedure Wet bodembescherming

De Wet bodembescherming bepaalt dat bij graafwerkzaamheden (ongeacht de omvang) in een geval van ernstige bodemverontreiniging waarbij de verontreiniging wordt verminderd of verplaatst, een procedure doorlopen moet worden om instemming van het bevoegd gezag te krijgen (indienen van een BUS-melding of saneringsplan)¹. Deze procedure kan afhankelijk van de situatie vijf tot vijftien weken in beslag nemen. In sommige gevallen kan volstaan worden met een procedure van vijf werkdagen. Nadat de instemming is verleend, moet een meldingstermijn van vijf werkdagen of twee weken afgewacht worden, voordat met de uitvoering begonnen mag worden. Na uitvoering van de werkzaamheden is de initiatiefnemer verplicht om voor de uitgevoerde graafwerkzaamheden een saneringsverslag op te stellen. Het saneringsverslag moet ter instemming bij het bevoegd gezag ingediend worden, deze procedure duurt acht tot vijftien weken.

Grondverzet van geringe omvang

In de bodem zijn op veel plaatsen gevallen van ernstige bodemverontreiniging aanwezig. In deze bodemverontreinigingen worden vaak graafwerkzaamheden uitgevoerd die dikwijls beperkt van omvang zijn en ze zijn meestal van korte duur. De initiatiefnemers en uitvoerders van de grondwerkzaamheden kunnen het doorlopen van de procedures uit de Wet bodembescherming voor deze geringe en kortdurende graafwerkzaamheden als hinderlijk en omslachtig ervaren. Met de RKG komt de DCMR hierin de initiatiefnemers en uitvoerders tegemoet. De RKG is een nadere uitwerking van de meldingsplicht uit de Wet bodembescherming.

Welke werkzaamheden vallen onder de Richtlijn Kleinschalig Grondverzet?

Onder de RKG vallen graafwerkzaamheden waarbij in een geval van ernstige bodemverontreiniging minder dan 20 kubieke meter sterk verontreinigde grond wordt ontgraven. De grond kan worden teruggeplaatst, herschikt of afgevoerd. Bijvoorbeeld in een geval van 150 kubieke meter wordt 15 kubieke meter sterk verontreinigde grond ontgraven.

Het grondverzet is civieltechnisch van aard zonder een saneringsdoelstelling. Voorbeelden van dergelijke werkzaamheden zijn:

- aanleggen van kelders onder bestaande woningen;
- aanleg van tuinen, straatmeubilair en groenvoorzieningen (waaronder boomgaten);
- graafwerkzaamheden in kruipruimtes;
- het aanbrengen van huisaansluitingen;
- graven van sleuven voor het leggen van riolen, kabels en/of leidingen;
- werkzaamheden aan ondergrondse kabels en/of leidingen;
- gaten voor putten, kolken, lichtmasten, verkeerslichten en-borden, vuilcontainers, etc;

¹ Er is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging indien voor een of meerdere stoffen de interventiewaarde(n) wordt overschreden in een bodemvolume van 25 kubieke meter grond, respectievelijk 100 kubieke meter grondwater (poriënverzadigd bodemvolume)

- gestuurde boringen voor het leggen van kabels en/of leidingen;
- herstelwerkzaamheden
- uitvlakken van de bodem.

Waar en in welke situaties geldt de RKG

De RKG geldt voor graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden in historische verontreinigingen², waarbij sprake is van een immobiele verontreinigingssituatie. De RKG is beperkt tot het ontgraven van maximaal 20 kubieke meter sterk verontreinigde grond binnen een geval van ernstige bodemverontreiniging. Het totale volume aan grondverzet kan overigens hoger zijn. Vaak moet bijvoorbeeld een schone ophooglaag (bijv. cunetzand) opzij worden gezet, voordat u start met het werken in ernstig verontreinigde grond. Graafwerkzaamheden in de bodem met mobiele verontreinigingen³ en graafwerkzaamheden in nieuwe gevallen van bodemverontreiniging⁴ vallen buiten deze richtlijn.

De RKG geldt binnen het werkgebied van de DCMR voor de hierboven beschreven bodemverontreinigingen, waarvoor alleen de provincie Zuid-Holland en de gemeente Rotterdam het bevoegd gezag zijn. De RKG geldt niet binnen de gemeente Schiedam.

Indien op basis van onderzoek kan worden aangenomen dat geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging en de hoeveelheid te ontgraven grond minder is dan 50 kubieke meter en de grond tijdelijk wordt verplaatst en na verplaatsing wordt teruggebracht, hoeft niet te worden gemeld.

De RKG geldt niet indien er al een melding krachtens de Wet bodembescherming of het Besluit Uniforme Saneringen (BUS) is gedaan, of indien er een omgevingsvergunning volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is gedaan en de graafwerkzaamheden daarmee verband houden.

De richtlijn is bedoeld ter vereenvoudiging van civieltechnisch graafwerk. Graafwerkzaamheden die uitgevoerd worden om daarmee alleen of tevens een saneringsdoelstelling te bereiken, vallen buiten de RKG. Voor deze werkzaamheden dienen de procedures uit de Wet bodembescherming doorlopen te worden. Dit betekent dat graafwerkzaamheden die onder de RKG zijn uitgevoerd niet kunnen dienen om daarmee een kadastrale registratie van een bodemverontreiniging te laten vervallen.

Leidend voor de bepaling van de maximale hoeveelheid ontgraven sterk verontreinigde grond, is de totale hoeveelheid te ontgraven sterk verontreinigde grond per aangenomen opdracht. Dit is bedoeld om 'opknippen' te voorkomen. Indien één aangenomen opdracht bijvoorbeeld leidt tot het ontgraven van 60 kubieke meter sterk vervuilde grond, mag deze ontgraving niet onder deze richtlijn uitgevoerd worden door drie keer een melding van maximaal 20 kubieke meter grond te doen of door drie keer een deelopdracht van ontgraving van 20 kubieke meter sterk vervuilde grond aan een andere uitvoerder uit te besteden.

Voorwaarden

Graafwerkzaamheden die onder de reikwijdte en bepalingen van de RKG vallen, mogen uitgevoerd worden, indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De DCMR wordt minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de uitvoering over de werkzaamheden in kennis gesteld (per email naar meldingrkg@dcmr.nl). Verderop in deze richtlijn wordt beschreven wat hierbij precies gemeld moet worden.
- De melder van de werkzaamheden overlegt een bewijsmiddel waaruit blijkt dat sprake is van een verontreinigingssituatie als bedoeld onder deze richtlijn. Verderop in deze richtlijn wordt beschreven wat als bewijsmiddel kan dienen.
- Er mag niet meer dan 20 kubieke meter sterk verontreinigde grond worden ontgraven, teruggeplaatst, herschikt of afgevoerd worden.
- De uitvoerder heeft de opdracht voor de uitvoering van de werkzaamheden op het werk aanwezig. Uit deze opdracht moet de hoeveelheid sterk vervuilde grond herleidbaar zijn die krachtens deze opdracht ontgraven wordt.

² Daarmee wordt bedoeld een verontreiniging die is ontstaan voor 1 januari 1987

³ Een verontreiniging is mobiel, indien voor minimaal een van de stoffen die de sterke verontreiniging in de grond veroorzaken de tussenwaarde in het grondwater wordt overschreden.

⁴ Een nieuwe verontreiniging is ontstaan op of na 1 januari 1987. Voor asbest geldt dat sprake is van een nieuwe bodemverontreiniging indien deze op of na 1 juli 1993 is ontstaan.

- De kwaliteit van de bodem mag als gevolg van het grondverzet niet verslechteren (stand-still principe). Dit betekent dat bij terugplaatsing van grond, de grond op de oorspronkelijke plaats en diepte wordt teruggeplaatst.
- Indien grond (ongeacht de kwaliteit) wordt afgevoerd, dient aanvulling met schone grond (AW-waarde) te geschieden.
- De uitvoerder van de graafwerkzaamheden beschikt over de van toepassing zijnde erkenning krachtens het Besluit bodemkwaliteit om de werkzaamheden uit te voeren. De uitvoerder zorgt er voor dat de medewerkers op de hoogte zijn van de verontreiniging en dat wordt gewerkt met adequate beschermingsmiddelen.
- Bij graafwerkzaamheden door grondlagen van verschillende kwaliteit en grondsoort, worden de werkzaamheden onder milieukundige begeleiding uitgevoerd. De milieukundige begeleider beschikt over de van toepassing zijnde erkenning volgens het Besluit bodemkwaliteit. Bij terugplaatsing van de grond dient de oorspronkelijke gelaagdheid te worden hersteld.
- Vrijkomende grond van verschillende kwaliteit wordt niet met elkaar vermengd.
- Onvoorziene omstandigheden worden binnen 24 uur per email gemeld aan meldingrkg@dcmr.nl.
- Van werkzaamheden die onder deze richtlijn onder milieukundige begeleiding zijn uitgevoerd, wordt binnen acht weken na afronding een evaluatierapportage ingediend. Werkzaamheden die niet onder milieukundige begeleiding zijn uitgevoerd, behoeven geen evaluatie.

Melding van de werkzaamheden

De melding bevat de volgende informatie en gegevens:

- Aanvangsdatum en de verwachte einddatum. Indien de verwachte einddatum afwijkt van de werkelijke einddatum, wordt de werkelijke einddatum binnen twee werkdagen na afronding van de werkzaamheden gemeld.
- Naam en contactgegevens van de opdrachtgever van de werkzaamheden.
- Naam en contactgegevens van de uitvoerder en eventueel milieukundige begeleider, met het certificaatnummer van de erkenning.
- Adres van de locatie waarop de graafwerkzaamheden uitgevoerd worden, met x- en y-coördinaten.
- Bewijsmiddel waaruit de kwaliteit van de te ontgraven grond blijkt. Dit kan onder verwijzing naar de bodemkwaliteitskaart, bodeminformatie op de website van de DCMR (Omgeving in kaart) of door middel van een bodemonderzoek (in-situ bodemonderzoek of in-situ partijkeuring).
- Reden van de ontgraving.
- Ontgravingsomvang en diepte.
- De op een situatietekening weergegeven ontgravingscontour, bij voorkeur een kadastrale kaart niet ouder dan drie maanden of een kaart met minimaal twee herkenningpunten.
- Hoeveelheid te ontgraven sterk verontreinigde grond (in kubieke meters).
- Bestemming van de te ontgraven grond (afvoer, terugplaatsen, herschikken met hoeveelheden in kubieke meters). Bij afvoer van grond wordt naar kwaliteit van de af te voeren partij(en) de afvoerbepemming vermeld.

De melding vindt plaats door het indienen van de in de aan het einde van deze richtlijn opgenomen meldingsformulier met de daarbij vereiste verplichte bescheiden.

Hoe werkt de richtlijn procedureel

U stuurt de complete melding per email minimaal vijf werkdagen voor de uitvoering van de werkzaamheden naar het volgende adres: meldingrkg@dcmr.nl. Binnen uiterlijk drie werkdagen na ontvangst van de melding door de DCMR ontvangt de melder van de DCMR per email een reactie op de melding. Als de melding akkoord is, mag op de gemelde aanvangsdatum begonnen worden met de uitvoering van de graafwerkzaamheden.

Indien bij uitvoering van de werkzaamheden wijzigingen plaatsvinden of de bodemverontreiniging anders blijkt te zijn dan bij de melding werd aangenomen, wordt dit binnen 24 uur na de eerste constatering aan de DCMR gemeld (via meldingrkg@dcmr.nl).

Eerder beginnen dan de voorgeschreven termijnen

De RKG hanteert korte proceduretijden. De DCMR heeft de beschikbare tijd binnen deze krappe procedure hard genoeg nodig om de proceduretijden te behalen. Het is daarom uitgesloten om binnen de looptijd van de procedure eerder te mogen beginnen met de uitvoering van de werkzaamheden. Het indienen van

verzoeken daartoe heeft geen zin, de DCMR zal niet instemmen met een eerdere aanvang van de werkzaamheden binnen de looptijd van de procedure.

Toezicht en handhaving

Bij oneigenlijk gebruik van de richtlijn voert de DCMR een bestuurs- en/of strafrechtelijk handhavingsonderzoek uit. Tegen de eventuele overtredingen die hieruit voortvloeien, treedt de DCMR overeenkomstig de sanctiestrategie op.

Actuele versie

De actuele versie van de RKG staat op de website van de DCMR milieudienst Rijnmond.